

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LALOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
nová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 224. szám.

Csütörtök, okt. 1.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, szept. 30.

Nagybecskerek város képviselőtestülete
tegnap délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével rendes közgyűlést tartott.

A közgyűlést ezúttal már az erre a célra kismelt volt esküdtszéki tárgyaló teremben tartották. Bár sok tárgy gyűlt össze a tegnapi gyűlésre, a közgyűlés mindazáltal meglehetősen gyors tempóban folyt le. Alig volt valami felszólalás s a közgyűlés legfontosabb tárgyát, a költségvetést is minden vita nélkül intézték el. Mindössze a zárda kibővítése s az új cipőgyár ügye körül nyilvánult nagyobb érdeklődés s hangzottak pro és kontra felszólalások, de mindkettőnél az állandó választmány javaslatát fogadták el.

A közgyűlésről egyébként az alábbi tudósításunk számol be részletesen.

Jelen voltak a tanács részéről: Strosz Béla, dr. Végh Lajos, Reitter Oszkár, Pánits Dániel, Halmos József, Hausladen Mátyás, Mattanovics György, Giffinger Zsigmond, Filó Róbert és Jacoby Gábor, továbbá Magyar Pál, Balázi József, dr. Brájjer Lajos, Oldal Antal, dr. Weiterschan József, dr. Klein Mór, dr. Pollák Győző, Weisz Izidor, Franz J. L., Mayer Rezső, Krzpelka Jenő, Beck Gyula, Krumenacker István, Benkovics Miklós, Krumenacker Ferenc, Száviics Sándor, Pucs Frigyes, Végh Károly, dr. Kiss János, Demkó Vidor, Stagelschmidt József, Mayer Henrik, Hubert Manó, Bogcha Márton, Gyárfás Ödön, Boróczy Dezső, Kollarich Gábor, Braun Armin, Popovics-Péci Szilárd, Löwy Zsigmond, Guttman Mór, Eibeschütz Gerő, Deutsch Jakab, dr. Dukesz József, Mangold Ármín, Strasser Jakab, Wingler Ferenc, Napholz Jenő, Annau János, Weiterschan Jakab Fülöp, Hoff Nándor, Huszár István, Szabó János, Kónya Ferenc, Molnár Lőrinc, Ruzs János, Göttl István, Devity Ackó, Dazsu Péter, Marinkov Pál,

Risztics Pál, Jovanovics Bozsádár, Grubacski Péter és Bugarszki Milivoj.

A napirend előtt.

Miután Perisics Zoltán polgármester megnyitja a közgyűlést, jelenti, hogy a közgyűlést már folyó hó 21-dikén kellett volna megtartani, a gyámpénztári számadások miatt azonban késnie kellett az összehívással, nehogy e miatt az egy tárgy miatt külön közgyűlést kelljen összehívni. A közgyűlés utólagos jóváhagyását kéri a tanácsnak ahhoz az intézkedéséhez, hogy a gyűlést a volt esküdttárgyalási teremben tartatja meg, mert a város ház nagytérmeinek teteje oly rossz állapotban van már, hogy a teremben való tartózkodás már szinte életveszélyes, amennyiben a leszakadásától kell tartani.

Dazsu Péter sürgősségi indítványt jelent be s kéri, hogy a Benó-testvérek subvenciójának, továbbá az internátusok és a Messzinger-féle intézet segélyügyi tárgyalásának előbb.

Dr. Perisics polgármester ragaszkodik ahhoz, hogy a sorrend ne zavartassék meg s a közgyűlés el is veti Dazsu sürgősségi indítványát.

Franz J. L. indítványozza, hogy tekintettel városunk nagyszámu szerb lakosaira, a vá os átiratilag üdvözölje székfoglalása alkalmával Bogdanovics Luciant, az új nnan megválasztott szerb patriárkát. A közgyűlés Franz indítványát egyhangu lelkesedéssel elfogadta.

A napirend.

Ezután áttértek a tárgysorozatra, melynek első pontja volt:

Vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata, melylyel a gimnáziumi telek kibővítésére 20.000 korona beruházási államségélyt utalványozott ki. — A közgyűlés köszönettel tudomásul veszi a kultuszminiszter adományát, amelyet a Lucsics-féle teleknek a főgimnázium celjaira való megszerzésére fognak fordítani.

Belügyminiszter leirata a városi nyugdíj-szabályzatnak módosítása tárgyában. — A módosított szabályzatok tudomásul vétetnek.

Ugyanannak leirata Bányai Zoltán városi irnok állásától való felmentése tárgyában. — A közgyűlés Bányai fizetését ez év február elsejétől számítva újból beszűnteti.

Földmivelségi miniszter leirata a felállit-

atni szándékolt méntelep tárgyában. — A város feliratilag kérte a minisztertől, hogy állítson fel Nagybecskereken is állami méntelepet, ezt a kérelmet azonban a miniszter visszautasította, mert a földmivelségi kormány egyáltalában nem állíthat fel újabb méntelepet. A közgyűlés ezt tudomásul veszi.

A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata özv. Guttman Jakabné és Fiai cégnek a községi pótdó és partvámmmentesség tárgyában. — A közgyűlés nevezett cégnek a községi pótdó és partvámmmentességet 15 évre elengedi.

Kiss János a pótdó elengedése ellen felebezést nyújt be.

Ugyanannak jóváhagyó határozata Risztics Velizár jövedéki pénztárnok kegydíja tárgyában. — A közgyűlés 1000 korona évi kegydíjat szavazott meg Riszticsnek.

Polgármester előterjesztése a város ház udvarán álló épületrész lebontása tárgyában. — Az épület lebontásához a közgyűlés hozzájárul azzal, hogy az épületanyag egy a gimnázium udvarán felállítandó iskolaszolgai lakás építéséhez használtassék fel.

Polgármester jelentése az adókievítő-bizottságban működött tagok napidíjai tárgyában. — Radojesics Tivadarnak és Mayer Henriknek 68—68 korona napidíj kintalványozandó.

Polgármester jelentése a városi képviselő-testületi tagok választása tárgyában. — A vármegye alispánja felkérendő, hogy a választást írja ki s az igazoló választmányba jelöljön ki két bizalmi férfit. A képviselőtestület részéről bizalmi férfiaknak dr. Kardos Samu és dr. Annau Ernő küldetnek ki.

A városi tanács javaslata az 1909. évi költségvetés tárgyában. — Dr. Perisics polgármester bejelenti a képviselőtestületnek, hogy a bor- és husfogyasztási adónál sikerült 15.000 korona évi bérelengedést kapni, amit a közgyűlés örvendetes tudomásul vesz.

Végh Károly indítványozza, hogy a közgyűlés a polgármesternek ez ügyben kifejtett buzgólkodásáért fejezze ki jegyzőkönyvi köszönetét, ami meg is történik.

Dr. Perisics Zoltán köszöni az elismerést, melyből buzdítást merit a jövőre nézve.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Utóhangok a berlini kongresszusról.

(A „Torontál“ eredeti tárcája.)

Már mint a sajtókongresszusról. Mert ugyanakkor, amikor az újságírók utrakeltek, az ugynevezett interparlamentáris konferencia tartotta az üléseit s bizony megesett, hogy a kettőt összehozták. Veszedelemesen is hasonlított a két kongresszus egymásra. Mind a kettőn sokat beszéltek és még többet ettek. Az interparlamentáris mulatságról ellenben igen sokat írtak, amit a sajtókongresszusról nem lehetne állítani. Az a hatszáz hírlapíró, aki Berlinben összejött, valószínűleg úgy gondolkozott, hogy eleget irnak ok egész esztendőn át, hadd pihenjen a tolluk legalább az ilyen sátoros ünnepen. Nem írtak tehát az újságokba a maguk dolgáról semmit s az újságírók feleségei, kik lesve lesték, hogy mit csinál az ő hűséges jó urok Berlin városában, nagyon keveset tudtak meg a munkáról is, meg a mulatságról is, ha csak az illető kimerítő levélben nem értesítette élete párját azokról a veszedelmekről, melyeknek egy újságíró gyomra és szíve ki van téve a német fővárosban.

Apropos gyomor. Sok jókedvű ember fordult meg mostanában Berlinben, de egyiknek arcán sem tükröződött vissza olyan vidám derű, mint egy előkelő karlsbadi lap tulajdonosa és szerkesztője ábrázatán. Valahányszor jókedvvel fogyasztották el a hosszú étlapot, melyről sohasem hiányzott a tengeri rák és a kellemetlen célzású kacska, a német Carducci mosolyogva dörzsölte a kezét, mondván:

— Odakerültök ti valamennyien az én hazamba.

S ki tudja, nem barátokozik-e meg szívesen egyik-másik kongresszista még a kegyetlen karlsbadi kurával is, lévén a mi kollegánk két bájos és szeretetreméltó hölgynek a szerencsés apja.

Szó ami szó, a berliniek vendégszeretete tultett mindenben, amit eddig élveztünk, pedig e sorok írója eddig az összes kongresszusokon vett részt, egyaránt gyönyörködve a svéd punesban, a portugál hölgyekben, a római antikvitásokban, a bordói borokban, a berni alpeseekben s a liegi nagy vásárban, mely utóbbi akkoriban világhírlátságnak neveztek el.

De ez mind csekélység ahhoz, amit a berliniek nyújtottak. Szébben dekorált termek, pazarabb menük, előzékenyebb társadalmi érintkezés sehol sem jutott az újságíróknak, mint a hideg és fukarnak elhíresztelt németeknél. Megjegyzendő, hogy német földön ezúttal találkoztak a világsajtó képviselői s ez bizonyára egy okkal több volt, hogy a legelőnyösebb oldalukról mutassák be magukat.

A sajtókongresszus ezúttal ülésezett a legelőkelőbb helyen. Bécsben is a Reichstag épületében tanácskoztunk, de csak egy melléktéremben, a szentélyt nem nyitották meg számunkra. A német birodalmi gyűlés úgy látszik jobban szereti az újságírókat, mert beeresztette őket a német Reichstag tanácskozó termébe, melynek a kényelmes ülésein, mi tagadás benne, igen jól éreztük magunkat. A birodalmi gyűlés képviselői ezért az előzékenységért, köszönetre és elismerésre tarthatnak számot. De talán nem is tették minden

szándék nélkül. Nem arra célok, hogy a parlamenti emberek mindig hálásak egy kis reklámért, mert hát a reklám szülőanyja a népszerűségnek s mit csinálna egy nepeképviselő népszerűség nélkül. De talán úgy gondolkoztak, hogy azok a szegény újságírók, akik 8 napon keresztül ünnepelet férfiakká léptek elő, hányszor kellett hogy bibelődjenek az ő többé-kevésbé sikerült beszédeikkel. Hadd üljenek hát ok is egyszer azon a helyen, amelyért annyian áldoztak már sok fáradságot és még több pénzt. S amellet az újságírók nem is követelőző emberek. Ok nem kívánják a parlamenti oroszlanoktól, hogy olvassák el a beszédeiket, mint amazok. Azt meg pláne nem, hogy irjanak róla.

A birodalmi gyűlés első embere, a kancellár, délutáni teára hívta meg a kongresszus tagjait. Hogy Bülow herceg milyen államféru, arról majd két évtized múlva beszélünk. De hogy a legnagyobb szónokok közé tartozik, el nem vitatható. Sőt, ha kellemes előadási modorát és csengő hangját összehasonlítom a nagy Bismarck kissé akadozó előadásával s éppen nem kellemes vékony (igaz, hogy Bismarckot már csak 80 éves korában hallottam) organumával, határozottan a mostani kancellárnak kell előnyt adnom, amiben az újságírók különben valamennyien megegyeztek, mert bár régen volt, de mégsem felejtették el, hogy a Bismarck ajkairól hangzott el a híressé vált szálló ige, hogy az újság nem egyéb, mint papiros és nyomdafesték.

Bülow herceg nem mondott ilyen gorombaságokat, (talán azért se, hogy vén napjaira ne kelljen majd magára cáfolnia, mint Bismarcknak kellett a bukása után) de mondott egy szellemes,

Hausladen Mátvás főszámvevő ezután felolvassa a költségvetésről szóló állandó választmányi javaslatot, melyet lapunk keddi számában már részletesen ismertettük s amelyet a közgyűlés változatlanul elfogadott névszerinti szavazással 44 szavazattal 1 ellenében.

Ugyanannak az iparos- és kereskedőtanoncskola 1908/9. évi költségvetése tárgyában. — A közgyűlés elfogadta az állandó választmánynak azt a javaslatát, hogy a tanítóknak megadatik a fizetési pótlék, de csak az esetben, ha a kultuszminiszter az idén is megadja a felemelt szubvenciót.

Ugyanannak a város különféle pénztári és alapjainak 1907. évi zárszámadása tárgyában. — A zárszámadás tudomásul szolgál s a felmentvényt a pénztárosnak és ellenőrnek megadják.

Ugyanannak a városi villammű 1907. évi zárszámadása tárgyában. — Tudomásul szolgál. A városi árvászek jelentése 1907. évi gyámpénztári számadások tárgyában. — A számadásokat a közgyűlés helyben hagyja.

Hivatalos jelentés a július, augusztus és szeptember havi pénztárvizsgálatról. — A pénztár körül mindent a legnagyobb rendben találtak.

A városi virilisták névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság jelentése. — A közgyűlés a kiigazított névjegyzéket elfogadja.

A városi tanács javaslata a közmunkaváltás és előfogatási díj leírása tárgyában. — Az 1902. előtti időből származó közmunkatartozások leiratnak, a későbbiek ellenben behajthatók.

A városi tanács javaslata a jövedéki pénztárnoki állás megszüntetése, valamint az ügyrendi és szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában. — Halmos József vár. tanácsos felolvassa a szabályrendeletet, amelyet a választmány elfogadásra ajánl.

Krumenacker Ferenc tiltakozik az ellen, hogy fizetési előlegek a halotti negyedből levonassanak.

Szávics Sándor indítványozza, hogy a városnál a hivatalos órák reggel 8-tól délután 2 óráig tartassanak meg.

A közgyűlés a szabályrendeletet Krumenacker módosításaival elfogadja, annak 30 napig közszemlére való kitételét elrendeli, Szávics indítványát pedig tanulmányozás végett kiadja a városi tanácsnak.

Ugyanannak javaslata a katonai vassátor megvétele tárgyában. — A tanács a sátraj 700 koronáért már megvette s azt a kincstári erdőben felállíttatja, hogy eső alkalmával a közönségnek legyen hová menekülni. A közgyűlés ezt utólag tudomásul veszi.

Ugyanannak javaslata a rendezett tanácsú városok polgármestereinek országos egyesületébe való belépés tárgyában. — A város belép az egyesületbe.

Ugyanannak javaslata a csendőrlaktanya épületének villámhárítóval való ellátása tárgyában. — A villámhárító felállítandó.

Ugyanannak jelentése a csendőrlaktanya leszámolója tárgyában. — A hátralékos összeget kiutaltványozzák.

Ugyanannak jelentése az igazságügyi palota költségeihez hozzájárulása tárgyában. — A miniszter a 10.000 korona hozzájárulást nem engedte el s így azt be kellett fizetni. A közgyűlés ezt tudomásul veszi.

Ugyanannak a Városház-utcában a Béga folyóba levezető csatorna helyreállítása tárgyában. — A helyreállítási munkálatokat a sürgősségre való tekintettel a tanács már foganatosította, mit a közgyűlés utólag tudomásul vesz.

Ugyanannak a jelentése a vágóhid kibővítése tárgyában. — A tanács megbízást kap, hogy egy felállítandó új vágóhid számára szemeljen ki alkalmas területet s a végzett előmunkálatokról tegyen majd jelentést a közgyűlésnek.

Ugyanannak jelentése a városi előfogatószerződésessége tárgyában. — Az előfogatószerződéssel megbízott Angyal Zsiva nem felelt meg kötelességeinek, miért is el kellett mozdítani őt helyéről s most ismét Krpuccsin Száva, a volt előfogatós teljesíti az előfogatási szolgálatot. Ezt a közgyűlés tudomásul veszi.

Ugyanannak az iparos-tanoncskola részére beszerzendő felszerelések tárgyában. — A szükséges felszerelések beszereztek.

Ugyanannak javaslata özv. Nikházi Jánosné szül. Nagy Julia illetősége tárgyában. — A közgyűlés az illetőséget megtagadja, hasonlóképpen kiskoru Szalma Eteltől, Szarvák Rozáliától és Tóth Ferencről is, míg Schulz Mátvás illetőségét a város elismeri.

A zárda kibővítése.

A Miasszonyunkról nevezett zárda kérvénye a Nagybecskerek 3399. sz. tjkben A. I. sor 811. helyrajzi sz. a. feljegyzett ingatlan iskolaudvar céljára való átengedése iránt. — Ennél a tárgynál élénkebb vita indult meg. Az állandó választmány javasolja, hogy az ügy 30 nap közbevetésével tüzessek ki új tárgyalásra, kimondja egyszersmind, hogy a város nem idegenedik a kért terület átengedésétől, azonban kéri, hogy az építendő iskolaépület tervrajza közöltessék a várossal, hogy az szépművészeti szempontból megbiráltassék.

Krumenacker Ferenc ebben kibúvót lát a város részéről. Javasolja, hogy nevezett terület bármily célra engedessék át az iskolanővéreknek. Hasonló véleményen van dr. Polák Viktor is.

Szávics Sándor szerint a városnak szépművészeti szempontból nem lehet mindegy, hogyan és hová akarják az új iskolát építeni, éppen ezért az állandó választmány javaslatát fogadja el.

Balázsi József közli a képviselőtestülettel, hogy a kért terület az iskolaudvar kibővítésére kell.

Dr. Perisics Zoltán látta a tervet, a mely szerint a mostani Hiller-féle magtár helyén fog épülni az új iskola, a Bonnáz-utca felé eső

vonalban, míg az aradáci-utca felé kőfalat szándékoznak huzni, ami a vasutóról jövő idegenekre bizony furcsa benyomást fog kelteni.

Stagelschmidt József fejtegeti, hogy amennyiben az új épület a szépművészeti szempontoknak megfelelően volna felépítendő, úgy a mostani Oldal-féle műtermet el kellene távolítani.

Magyar Pál, mint az intézet igazgatója, kijelenti, hogy a zárda vezetősége tekintettel lesz a város szépművészeti érdekeire.

Ezután szavazásra került a dolog, aminek eredménye az lett, hogy a közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Az új cipőgyár segélye.

Benó testvérek kérvénye az általuk létesítendő cipőgyár segélyezése iránt. — Az állandó választmány javasolja, hogy az új iparvállalatnak a pótdó 15 évre engedessék el s a mennyiben a vállalat 50 munkást állandóan foglalkoztatni fog, a város 5 éven át évi 500 korona szubvenciót szavazzon meg a Benó testvéreknek.

E körül megint volt némi vitakozás.

Kiss János azt állítja, hogy a felállítandó cipőgyár sérti a cipészek és eszmiadiák érdekét, amennyiben megfosztja őket jövedelmüktől. Javasolja, hogy a kérelmet a közgyűlés utasítsa el.

Szávics Sándor örömmel üdvözlöi a Benó-testvérek vállalkozását, amelyben ipari életünk fellendítését látja, miért is az állandó választmány javaslata mellett foglal állást. Hasonló véleményen vannak Braun Ármán és Guttmann Mór is.

Puccs Frigyes, ámbár a javaslat újabb kiadásokkal van egybekapcsolva, ez esetben mégis az állandó választmánnyal tavt.

A polgármester névszerinti szavazást rendel el ez ügyben, melynek eredménye az lett, hogy a közgyűlés az állandó választmány javaslatát 27 szavazattal 7 ellenében elfogadta.

A többi ügyek

A többi ügyek már ismét simán folytak le. Engel Ferenc és Erdős Béla inter-nátusainak 10 öl fát és a villamvilágítási költség felét, a Messzinger-féle iskolának pedig pusztán csak 20 öl fát szavazott meg a közgyűlés.

Özv. Mateics Szimáné kérvénye kegydíj iránt. — Oldal Antal közbenjárására a közgyűlés Mateics Szima özvegyének havi 20 kor. kegydíjat szavaz meg.

Radicsev Mánya kérvénye segély, kegydíj vagy végkielégítés iránt. — A közgyűlés a kérvényt elutasítja.

Koós Pál Ferenc kérvénye a város kötelekéből való törles iránt. — A kérvénynek helyt adnak.

Az utcai szemétfuvarosok kérvénye fizetés-emelés iránt. — A szemétfuvarosok fizetését 120 koronáról 140 koronára emelik fel.

Koszó Károly városi kézbesítő kérvénye 4 heti szabadság iránt. — A kért szabadságot megadják.

formás beszédet, melyben félig komolyan, félig tréfásan foglalkozott az újságírói hivatással, a melylyel a hallgatóságnál frenetikus tetszésre talált. A többek között elmondott egy igazságot, amit mindnyájan ismertünk, de amelyről még eddig államférfiu ilyen őszintén és egyenesen nem beszélt. Elmondta, hogy alig van olyan politikus, aki ne szidná az újságírókat, persze ha ez utóbbi nincs jelen. De még kisebb azoknak a politikusoknak a száma, akik ne szeretnék, hogy az újságok szépen irjanak róluk s végül legkevésbé azok, akik elbirják, hogy a sajtó egyáltalán ne foglalkozzék velük. Ez körülbelül a sajtó és politika viszonya egymáshoz s a német kancelláré az érdem, hogy ezt a mindenki által ismert vagy sejtett helyzetet ilyen világos szavakba foglalta.

Bülow herceg egyébként megszólitotta mindazokat, akik elébe állottak, vagy valamelyik német újságíró által bemutatatták magukat s mind egyik részére volt egy barátságos szava, egészen este 6 óráig, amikor visszautazott Norderneybe.

A házigazda elutazása azonban éppen nem feszélyezte a vendégeket abban, hogy megtekintsék a kancellár-palotát, amelyben a nagy könyvtáron és Bismark fotóján kívül megtekintettük azokat az ansichtskártyákat is, amiket II. Vilmos császár küldött hűséges kancellárjának.

Berlinről szólván, azt kérdezi természetesen az olvasó, mit csinált velünk a német császár. Miután eddig minden udvar, még a bécsi is, legalább is egy főherceg erejéig képviseltette magát, biztosra vették, hogy II. Vilmos, aki az éleesebbeszü uralkodók egyike, érdeklődni fog a sajtó iránt. Hát ez tévedés volt. A német, császár megtette azt, hogy legfelsőbb parancsra

előadatta a „Sardanapal“ című balletet, melyet mint ismeretes, éppen ő felsége legfelsőbb parancsára irtak és játszottak a berlini operában. Azt azonban legfelsőbb parancsra sem lehetett elrendelni, hogy az újságírók egy unalmas dolog mulassanak s bizony megessék, hogy a vendégek egy része már az első felvonás után elment vacsorálni, vagy — más színházba. Pedig ugyancsak legfelsőbb parancsra hideg büffet is állítottak fel s aki nem sajnált egy kis fáradságot, avagy nem féltette frakkjának tiszta voltát, az még pezsgőhöz is jutott. Igaz, hogy német pezsgőhöz, amelyről bővebb kritikát mondani, tiltja a vendégjog és a — jóízlés.

Ezzel be is számoltunk összes színházi emlényeinkkel. Berlini kollegáink s a sajtó barátai úgy osztották be, hogy színház helyett mindig vacsorázni kellett. Egy ismerkedő estély, Berlin városának fogadó estélye, a sajtó vacsorája, Wannsee fürdőigazgatóság vacsorája s a Börse estélye lefoglalták az összes esteinket.

Pedig sokan voltunk, akik a legjobb vacsorát is szívesen odaadtuk volna egy jó színházi előadásért. Mert a budapesti kóstolóból tudjuk, hogy jók, sőt nagyon jók a berlini színházak. Főleg azok, amelyekben a modern drámát kultiválják. De azért ne panaszkodjunk, mert azok az estélyek, amelyeket a sajtó tiszteletére rendeztek, olyan fényesek, sőt pazarok voltak, a mellett kedélyesek és mulatságosak, hogy mind egyikünk szívesen emlékezik vissza a „berlini szép napokra“.

Az örömpohárba azonban két ürmecsepp is vegyült. Mikor Potsdamba vittek bennünket auto-omnibusokon, az egyik konduktor lecsuszott

a kocsirol, az utána jövő omnibusz már nem volt képes fékezni s elgázolta a szerencsétlen embert. Mire vacsorához ültünk, a szerencsétlen ember már kiterítve feküdt. Bizony igen nyomott hangulatban töltöttük az estét. Az újságíró hölgyek összegyűjtöttek vagy 900 márkát, de ez a különben is csekély összeg nem pótolhatja az árváknak az apát, az özvegyen maradt aszszonyoknak a szerető hitvest.

Még rettenetesebb volt az a szerencsétlenség, mely két nappal később keltette fel az egész világ érdeklődését és részvétét. Ekkor az ugynevezett felső vasuton ütközött össze a két kocsi, az egyik lezuhant, 17 ember életét veszlette s még többen életveszélyesen megsebesültek.

Ha ez így folytatódik, valóságos halálmadár-hírünk lesz. Egy kongresszusnak megnyitója alatt ölték meg a szerencsétlen Umberto királyt, a budapesti kongresszus alkalmával a siklonál történt a szerencsétlenség, most Berlinben pedig mindezek is tultettek, Rossz lesz a hírünk ezen a téren is, pedig most is három helyre hívták meg a sajtókongresszust: Londonba, Konstantinápolyba és Athenbe. Hogy hol lesz a jövő évi kongresszus, megmondja az — igazgatóság.

No de ki törődik efféle csekélységekkel egy ilyen világvárosban, mely abban a hat esztendőben, mióta utoljára jártam Berlinben, megkészszerzte a forgalmát. Itt mindenki dolgozik, siet, iparkodik, nyereszkedik, de senki sem henyél, fecseg és alsózik, mint másutt. Talán nem is olyan nehéz kitalálni, hogy miért küzdötte fel magát a német nemzet ennnyire az utolsó három évtized alatt. Éppen csak utánozni kellene. Röviden: kevesebbet alsózni és többet dolgozni.

A polgármester ezután bejelenti még, hogy a törvényhatósági bizottság jóváhagyta az új villamos gép kifizetéséről szóló határozatot, amit a közgyűlés tudomásul vesz.

Reitter Oszkár két heti szabadság meghosszabbítást kér, amit a képviselőtestület meg is ad.

Ugyancsak bejelenti még a polgármester, hogy a tanács intézkedései folytán a volt törvényszéki épület emeleti helyiségeiből lakásokat fognak csinálni s azokat a város kiadja. A közgyűlés a tanács intézkedéseit jóváhagyja.

Oldal Antal indítványozza, hogy az új közgyűlési teremben levő mélyedést tüntessék el.

Dr. Brájjer Lajos felszólalása után a közgyűlés a szükséges átalakítási munkákat elrendelte.

Ezután a polgármester Magyary Pált, Kiss Jánost, Gyárfas Ödönt, Dukesz Józsefet és Braun Armint fölkérte a jegyzőkönyv hitelesítésére s ezzel a közgyűlés véget ért.

† Gyertyánffy Dénes.

— október 30.

Torontálmegye tisztikarának súlyos gyásza van. Mint ugyanis mély részvétellel vesszük a hirt, bobdai Gyertyánffy Dénes, a perjamosi járás főszolgabírája, a vármegyeszerte köztisztviselőben álló Gyertyánffy-család tagja, tegnap délelőtt hosszabb szenvedés után Perjamoson meghalt.

Az elhunyt több mint harminc évtizede volt a vármegye szolgálatában és 1890. óta, tehát tizennyolc évig állt a perjamosi járás élén mint főszolgabíró. Hosszu tisztviselői pályáján mindvégig tisztelet és becsülés környezte s járásában mindenki szeretettel vette körül. Ugyis mint tisztviselő és ugyis mint ember mindenkor a legjobbak közé tartozott s méltán kél részvét halála hírének nyomán, minden körben, ugy járásában, mint az egész vármegyében.

Gyertyánffy Dénest legiava férfikorában, életének 52-ik esztendejében ragadta el a halál. Már régebb idő óta szivbaj gyötörte, amely egyre jobban súlyosodott, úgy hogy nyugdíjazását is kérte.

A halál azonban megelőzte a földi nyugalomba helyezést és maga helyezte végleges örök nyugalomra.

Állapota különösen az utóbbi időben vált aggasztóvá s bár a leggondosabb ápolásban részesült, tegnap délelőtt 11 órakor szivbajából eredő szélhűdés érte s rövid idő múlva kiszenvedett.

Halála híre tegnap délután terjedt el s mindenütt részvétellel fogadták, úgy járásának községeiben, mint a vármegye központjában is. A halálhír vételére a vármegyházára kitűzték a gyászlobogót s a vármegye tisztikara gyászjelentést adott ki, amely így hangzik:

Torontálmegyei közönsége és tisztviselői fájdalomtól szívvél jelentik egyik hűséges tisztviselőjének, illetve munkatársuknak bobdai Gyertyánffy Dénes perjamosi főszolgabírónak folyó hó 30-án közhasznú tevékenysége 33. évében történt elhalálását Nyugodjék békében!

Halálát özvegy édesanyján és három nőtestvérén kívül nagy előkelő rokonság gyászolja s temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz Perjamoson. A temetésen képviselteti magát a vármegye törvényhatósága, továbbá tisztikara Bielek Antal tb. főjegyző vezetésével, azonkívül a szolgabírói kar és koporsójára díszes koszort helyeznek.

A bel- és külföldi első tekintélyre ajánlják a „Kufeké”-féle gyermekszékelt mint legjobb táplálékot hasmenés, hasfolyás, bélhurut stb. esetekben.

A „csecsemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az árusító helyeken vagy R. Kufeké-nél Wien III

25/1-3.3

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/45 óráig delután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Október 5. Közig. bizottság ü. ese.

Október 5. B. Megyei áll. vál. ülés.

Október 7. Számunkérő tisztizsék.

Október 8. Rendes őszi közgyűlés.

Október 8. A jegyzői nyugdíjintézet ülése.

Október 8., 9., 10., 11. Országos vásár.

— **A király nevenapja.** Vasárnap, október negyedikén ünnepli a király nevenapját. A király névünnepe az országban mindenütt megülik s így nálunk Nagybecskereken is s ez alkalomból október 4-én délelőtt 10 órakor a róm. kath. plébánia templomban ünnepi istentisztelet lesz, amelyre hivatalosak a hatóságok, testületek és intézetek.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város iparhatósága ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű folyó ügyeket intéztek el.

— **A vármegye őszi közgyűlése.** Mint már említettük, október hó 8-án lesz Torontálmegyei rendes őszi közgyűlése. Itt adjuk most a közgyűlés tárgysorozatának fontosabb pontjait, a melyek a következők:

A vármegye házipénztárának 1909. évi költségvetése. — A törvényhatóság által 1909. évre kivetendő megyei pótdadó — Alispáni előterjesztés két árvaszéki ülnöki állás szervezése tárgyában. — Alispáni előterjesztés 4 gyakornoki állás megszüntetése és 4 új szolgabírói állás szervezése tárgyában. — Alispáni előterjesztés a vármegyei alapok elhelyezése tárgyában. — Alispáni előterjesztés az árwapénzek elhelyezése tárgyában. — Alispáni előterjesztés „Vármegyei muzeumi és könyvtár-alap” létesítése tárgyában. — Háromszék- és Somogyvármegyék átiratai a takarmányhiány megszüntetése tárgyában. — Baranyavármegye átirata a bank-kartel ügyében a kormányhoz intézett felirat tárgyában. — Torontálmegyei jegyzői egylet megkeresése az egyes adók kezelésére vonatkozó törvényjavaslat módosítása tárgyában. — A „Julian egyesület” beadványa az egyesületbe való belépés iránt. — Torontálmegyei gazdasági egyesület kérvénye a gazdasági alaphoz leendő támogatása iránt. — Zichyfalva tüzoltóság szervezése. — A vármegye alispánjának jelentése a törvényhatóság állapotáról. — A pardányi járási mezőgazdasági bizottságba 2 rendes és 2 pótdag választása. — A karlovai vasuti hozzájáró ut helyreállítása tárgyában előterjesztés. — Felterjesztés a m. kir. belügyminiszterhez az önkéntes tüzoltó testületek baleset elleni biztosítása tárgyában.

— **Az adófelsőzámolási bizottság.** Az adófelsőzámolási bizottság Steinitzer Géza elnök lésevel ma megkezdte működését s tárgyalás alá vette a harmadosztályú kereseti adó tárgyában beadott felebbezéseket.

— **A nagybecskereki árvaház.** Tegnap este egészen csendben megkezdte a helybeli árvaház működését. Franz J. L. e. elnök délután sürgőnyi értesítést kapott, hogy a temesvári állami gyermekmenhely 10 gyermeket küld és ezek az esti vonattal érkeznek. Az elnök a titkárral együtt a délután folyamán berendezte a hálótermet, ebédlőt. Szerető női kezek az ágyakat hozták rendbe és pompás vacsorát készítettek a gyermekek számára. Az egyesület titkára, Szegfű Sándor a bégaparti állomáson fogadta az érkező gyermekeket. 11 fiugyermek érkezett a vonattal. Elvezette őket az árvaházba, hol Messinger Karolin igazgatónő és Tóth Paula tanárnő az általuk készített és magukkal hozott vacsorához megterítették. Segédkezésükre volt Franz Józsefné, Szegfű Sándorné és az elnök. A szerencsésen, jó egészségben érke-

zett gyermekek a legjobb étvágygyal fogyasztották el vacsorájukat, mely sült husból, burgonyapiréből, savanyu ugorkából, egy almából és egy jó darab kenyérből állott. Esti imájuk elmondása után mindegyik lefeküdt ágyába. A jelenlevő hölgyek az édes anya helyét iparkodtak szeretettel pótolni. E héten ebédjükéről és vacsorájukról Messinger Karolin igazgatónő gondoskodik. A felügyelői állás betöltésével az egy-let mai gyűlésén gondoskodik. Addig is Messinger Karolin igazgatónő, Tóth Paula tanárnő, Szegfű Sándorné és a titkár végzik a felügyelői teendőket. A gyermekek közül 5 nagybecskereki illetőségű és 6 torontálmegyei. A helybeli központi állami iskolába iratta őket a titkár és pedig kettőt az I., kettőt a II., kettőt a III. és négyet a IV. és egyet az V. osztályba.

— **Tűzvész emberáldozattal.** Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban Nagyikindán, midőn Milosev Glisa sörraktáros istállója leégett, mely alkalommal Tyirity Laza kocsis oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy most a halálai vívódik. A tűz úgy keletkezett, hogy a kocsis éjjel zabot akarván adni a lovaknak, gyertyát gyújtott, aztán az udvarba ment, ezalatt pedig az égő gyertya leesett a földön elszórva fekvő szalma közé. Mire Tyirity visszatért, már az egész istálló lángban állott. Gyorsan le akarta oldani a lovakat, de ezek megvadultak s a kocsis a földre rántották, ezalatt pedig a tetőzet beszakadt. Az istállón kívül 3 szép ló veszett oda a tűzben, a kocsis pedig oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy életben maradásában nem biznak. A kár mintegy 1600 kor. Biztosítva nem volt semmi.

— **Az utoán.** — *Hölgy* (magában): Tíz perc óta követ és egyetlen szót sem szól. Ennek süketnémának kell lenni.

— **Négy betörés egy éjjel.** Mint Nagyikindáról jelentük, ott tegnapelőtt éjjel négy helyen jártak betörők, s hogy nem valami nagy szerencsével dolgoztak, nem az ő jóakaratumon, hanem csak a véletlenen mult. Mind a négy helyen az udvarföldről jutottak a lakásba olyképpen, hogy az ablaküveget gyémánttal elvagták s az ablakon át a szobába másztak. Legelőször — ugy éjféltájt Hutter Rezsőnek a vasuti állomás közelében levő koresmáját látogatták meg. A vendéglős felesége neszt hallván a koresmaszobában, felcsavarta a villamost s majdnem megdermedt a rémülettől, midőn egy 26—27 éves férfival állott szemben, aki egyik kezében égő gyertyát, a másikban revolvert tartott. De a betörő maga is annyira megijedt, hogy nyomban kerekelt oldott. Ugyanakkor éjjel Oberschall Katalin szatócsnál akartak betörni, itt is gyémánttal vágta el a külső ablak üvegét de tovább nem hatolhattak, mivel a belső ablak el volt torlaszolva. Majd Dekker Kálmán szatócsüzletébe hatoltak, de itt szintén felébredt a házigazda és felcsavarta a villamost, mire az éjjeli madarak elmenekültek. — Több eredménytel jártak Wittenberg Mór zálogházában, ahol az udvari ablakon át az irodába hatoltak s onnan mintegy 100 korona ezüstpénzt, 7 aranygyűrűt, arany karesattot és egy arany női láncot vittek el mintegy 330 kor. értékben. A Wertheim-szekerényt is fessegették, de azzal nem bírtak, míg a mellette levő másik szekrényt, melyben több ezer korona értékű tárgy és a Wertheim-szekerény kulcsesomagja volt, s mely nyitva is volt, nem bántották. A rendőrségi járőr azonnal megkezdte a nyomozást és még azon éjjel egy Schwarz Béla nevű verseczi illetőségű 26 éves fiatal embert elő is állított, akire Hutterné személyleírása tökéletesen ráillik. A fiatalember — aki a Kádaféle vendéglő körül ácsorgott, a járőr felszólítására nem akarta magát igazolni, sőt futásnak is eredt, mire a rendőrök üldözőbe vették és elfogták. Hutterné azt állítja, hogy Schwarzban ráismer az éjjeli betörőre, ámbar ez minden részességet tagad. A vizsgálat folyik.

Amateur-fényképészeknek! Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készü-lék, felülmulhatatlan minőségű pillanat kész-aparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kiváratra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBECSKEREK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizlésebb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönbön a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítményű vadász- és gazdasz-kabátokból, asztrachán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmearu készítmést vagy új fazonra való izlése átalakítást.

JUTÁNYOS ÁRAK.

895-x.1

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Színház, irodalom.

* **Az első előadás.** Polgár Károly színtársulata ma este kezdi meg Nagybecskereken az őszi színi évadot. A társulat, mint már említettük, Földes Imrének „A császár katonái” c. drámáját mutatja be első előadásként a főbb szerepekben Csolnákosi Gyula, Remete Géza, Halasi Marisza, Gózon Béla, Virányi Sándor, Kabos Gyula s Halasi Bélával. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

* **A kék egér.** A holnap második előadásán a színtársulat ismét újdonságot mutat be. Az újdonság Engel és Horst pompas bohózata, „A kék egér”, amely a fővárosban nagy tetszést aratott.

TÁVIRATOK

A spanyol királyi pár Budapesten.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ragyogó őszi nap, szín, derű, a díszítések pompája uralkodik ma a fővárosban s az a külsőség is jelzi, hogy nem mindennapi eseményre készül Budapest. Az utcák már kora reggel élénkülnek s különösen azokon az utvonalakon, a melyeken a spanyol királyi pár végigvonul a várba, nagy az élénkség. Ezek az utvonatok csak úgy roskadoznak a dísztől. Hatalmas diadalkapuk ivelik át az utcákat, a házakon lobogók és drapériák. Egész délelőtt mindenki az idegen fejedelmi vendégek jöttéről beszél, bár a bevonulás csak délután lesz.

Müncheni távirat szerint a spanyol királyi pár onnan tegnap este fél 9 órakor indult el és ma délelőtt 10 órakor utazott át Bécsen keresztül. Bécsben nem állt meg a fejedelmi pár, hanem egyenesen tovább utazott Magyarország felé. Déli 12 órakor ért a királyi pár külön vonata Marchegbe, ahol a vonat vezetését Ludwig elnököigazgató, Kotányi és Lendvay főfelügyelők vették át. Néhány pernyi rövid itt időzés után a vonat tovább ment. A vasut mentén, amerre a spanyol királyi vonata elhalad, a pályatest mindkét oldalán egész Budapestig csendőrök vannak felállítva.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dél felé a mozgalmasság a fővárosban egyre növekedett. Délután 1 órakor felvonult az utvonatokra a katonaság s az uttestet elzárta a kocsiközlekedés elől. Két órakor gyalog sem lehetett közlekedni az uttesteken s a villamos vasutak és társaskocsik közlekedését is beszüntették. A közönségnek csak a járdákon lehetett elhelyezkedni, amelyeket két sorban az egész uton végig a katonaság sornal szegélyezett.

Kévséll 3 óra előtt a király a Budapesten időző főhercegekkel és főhercegnőkkel kihajtatott a nyugati pályaudvarra a spanyol királyi pár fogadtatására. Ugyancsak 3 óra előtt összegyűltek ide a katonai és polgári hatóságok fejei.

A spanyol királyi pár külön vonata pontban 3 órakor robogott be a pályaudvarra. A királyi pár nagy kísérettel jött, akik között van a spanyol külügyminiszter is. Az udvar tagjai közül megjelentek a fogadtatásra a pályaudvaron: Ferencz Ferdinánd főherceg, Mária Annunciáta főhercegnő, Lipót bajor herceg, György bajor herceg, Konrád bajor herceg, Frigyes főherceg, Izabella főhercegnő, Gabriella főhercegnő és Izabella Mária főhercegnő.

E percben, lapunk zártakor, a fogadtatás aktusa folyik a pályaudvaron.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Alfonz spanyol királyi királyunkat a spanyol hadsereg tiszteletbeli tábornagyává nevezte ki.

A választói jog.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tegnap este megjelent a

függetlenségi és 48-as pártkörben s itt a választói jogról szóló törvényjavaslatot ismertette. A pártkörben jelen volt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is, továbbá Hadik, Tóth, Sztérenyi és Mezössy államtitkárok. A belügyminiszter a pártkörben hangoztatta törvényjavaslatának liberális voltát, amely, mint ő mondta, 4 millió embert ruház fel szavazati joggal. Hangoztatta továbbá azt is, hogy az államnak joga, sőt kötelessége a maga szempontja szerint megalkotni a törvényjavaslatot.

Az ugynevezett ellenkoalíció köréből jelentik, hogy annak a vezérbizottsága a pluralitás ellen az általános titkos választójog érdekében memorandumot dolgoz ki, amelyet a királyhoz fog terjeszteni.

Insultált bánhelyettes.

Budapest, október 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi jelentés szerint Crukovics bánhelyettes ott tegnap az utcán egy joghallgató arcú ütötte. A jogászt letartóztatták, a bánhelyettes pedig Budapestre utazott, hogy Rauch Pál báró bánal tárgyaljon.

A bécsi orosz nagykövet távozása.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, Urusov herceg, bécsi orosz nagykövet legközelebb távozik állásából. A herceg 70 éves, magas kora és gyöngélkedő volta készíti a visszalépésre.

A kolera.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a legutolsó 24 órában 205 új megbetegedés történt s a betegek közül 102 halt meg. A jelentés hozzáteszi, hogy a járvány az utolsó 5 nap óta lassan, de határozottan enged pusztító mérvéből.

Határidő-üzet.

Budapest, okt. 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 23 10 — —
Buza (április 1909.) . . . 23 76 — —
Rozs (októberre 1908.) . . . 18 94 — —
Zab (októberre 1908.) . . . 15 96 — —
Tengeri (októberre) . . . 14 82 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Béret 1. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 1. előadás.

Ma, esütörtökön, 1908. évi október hó 1-én:

A császár katonái.

Dráma 3 felvonásban. — Irtá: Földes Imre.

Személyek:

Karády István — — — — —	Csolnákosi Gy.
Karády Zoltán, a fia — — — — —	Remete G.
Karády Erzsébet — — — — —	Halasi Mariska
Schneller Lajos, es. k. gy. ezredes — — — — —	Kabos Gyula
Marjay István, őrnagy — — — — —	Halasi Béla
Szilassy Ernő, kapitány — — — — —	Gózon Béla
Joász Géza, főhadnagy — — — — —	Virányi Sándor
Sárossy Ágost, főhadnagy — — — — —	Utasi Tivadar
Füredi Antal, ezredorvos — — — — —	Telekán Valér
Keller Gyula, hadnagy — — — — —	Anday Károly
Szedlacsék János, tiszthelyettes — — — — —	Barna Andor

Holnap, pénteken, 1908. évi október hó 2-án:

A KÉK EGÉR.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsio által.

Kényes iny és gyomor,

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsiot

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálódabb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K, 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

83 h-71

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halszét — kérjük ügyelemben venni.

Nyiltér.

(E rovat alatt közöltétek nem vállal felelősséget a szerk.)

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magya Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén-szulfid gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld 131-16.14 az igazgatóság.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 29 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocsij) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágyú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágyú vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 45 p.
Szegedre: (motorkocsij) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánarra reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágyú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csősztelekre: (keskenyvágyú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESÉ- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESÍTETT
rendkívül üdítő asztali víz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

Ívgyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlosinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 791-163.131